

GLASILO GEOMETROV

KRALJESTVA SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV

Међународни Конгрес Геометара у Паризу

(Извештај наше делегације.)

Овај је Конгрес држан у палати Друштва Народа у институту Интелектуалне Кооперације и под његовим окриљем. На Конгресу је била заступљена 21 народност. Из наше најближе околине на конгресу није било ни Грка ни Румуња, ни Бугара, а учествовали су у већем броју Чехословаци, а затим било је и Мађара и Италијана. Удружење Геометара Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца представљала су тројица делегата: Драгомир Андоновић, професор Универзитета из Београда, Будислав Божић, геометар из Загреба и Сава Врбановић, геометар из Ваљева. Удружење Геодета из Љубљане заступао је г. Алфонс Гшпап, доцент, који се придружио нашој делегацији и није за време Конгреса ништа засебно манифестовао.

Конгрес је обављен по следећем програму:

14. октобра отворен је секретаријат.

15. октобра у 9 часова свечано отварање Конгреса, избор часништва: председник г. Пелтје, председник Француске Федерације, генерални секретар г. Бито. Свака је нација изабрала по једнога потпредседника. Наша делегација је изабрала г. Андоновића.

У 14 часова рад двеју комисија.

У 16 часова отварање Међународне Изложбе инструмената и професионалних радова. Наша је делегација учествовала и на Изложби. Били су изложени елаборати и планови Аваре, Соко-Бање и т. д. Приметило се, да су сем нас још само Швајцари изложили целе елаборате са уредним и потпуним рачунским подацима, тако да се из њих могао видети цео ток рада како на терену тако и у бироу.

У 18½ часова: Примање у Институт Интелектуалне Међународне Кооперације.

Други дан, 16. октобра. У 9 часова састанак треће и четврте комисије.

У 11.30 часова посета у специјалној Геометарској школи.

У 16 часова скуп делегата Међународне Федерације Геометара. Студија и примање статута.

У 18.30 часова примање конгресиста у Хотел д'Вил (Париски општински дом).

Трећи дан 17. октобра. У 10 часова посета Консерваторија де Ар Еметје и Ретроспективне Историске Изложбе машина за рачунање, уз то пригодна конференција г. Маласи.

У 14.30 часова свечана седница. Општи извештај Конгреса. Излагање сврхе Међународне Федерације Геометара, што је изложио председник Међународне Федерације г. Рупчински из Брисела (Белгија). Научна саопштења о инвару од г. Гиљона, члана Фданцуског Института и директора Међународнога Бироа за мере и тежине.

У 19.30 часова банкет под почасним председништвом француског министра агркултуре. Наша је делегација на том банкету поздравила лепим пригодним говором тако, да јој је на томе француски министар благодарно у име владе.

Четврти дан 18. октобра. Посета у 9 час. у Севру и разгледање међународног павиљона за мере и тежине уз пригодну конференцију директора г. Гиома и његових помоћника.

По подне разгледање Версаља уз пригодну конференцију архитекта шефа Версаљских паркова.

Оно што би геометра могло нарочито да интересује, то су резултати и резолуције истакнуте од разних комисија, које су заседавале за време Конгреса.

Резолуције и жеље појединих комисија усвојене на Конгресу.

Прва комисија: Уједначавање професионалних конвенција.

У званичним правилницима, као и у геодетским делима, Међународни Конгрес Геометара у Паризу 1926. препоручује:

1. Свима надлештвима, јавним и приватним, употребу и усвајање система Правоуглих Координата дефинисаних:

- осовином $+ x$ окрнеутом према северу;
- осовином $+ y$ управљеном према истоку.

Правци рачунати од 0 до 400 градуса почев од осовине $+ x$ према осовини $+ y$ правцу, у коме се окрећу казале на часовнику.

2. Што се тиче конвенционалних топографских знакова, комисија констатује највећи интерес уједначавања истих у свима земљама и изражава жељу, да једна нарочита комисија буде одрђена за студију тога питања пре идућега конгреса, а да свака нација упути Генералном Секретаријату пре 1. јануара 1928. год. документе и плапове, који се на то односе.

Друга Комисија: Тежње и поправке у методама и инструментима за мерење.

1. Наименовани су стални референти, који имају да третирају питања, која се односе на инструменте и методе до следећега конгреса.

Ми мислимо међутим, да се може одредити један референт за триангулацију и полигону мрежу, други опет за мерење дужина (методе посредне и непосредне), трећи за детаљно снимање, и четврти за методе фотограметриске и аеро-фотограметриске.

Референти добивају сва корисна обавештења од Националних Организација и појединих интересованих личности. Они имају права послати посредством Перманентне Комисије, пре свакога конгреса, анкетни упитник. И пре свакога конгреса ови референти ће редиговати објективан реферат, да би конгресисте обавестили о актуелним питањима.

2. О питањима општега интереса перманентна комисија у договору са референтима организоваће референдум. Предмет референдума ће се укратко написмено саопштити свима конгресистима пре конгреса.

Било би врло корисно дати извод из реферата, сад је то могуће.

Комисија је, поред тих питања општега интереса, желела да третира и неколико специјалних питања. У недостатку времена, она се ограничила на дискусију питања инструмената за мерење углова, теодолита. Констатовала је једногласно, на предлог наше делегације, да, с обзиром на модерну технику, теодолити за триангулацију требају да буду микроскопски, са котурима за триангулацију виших редова, а за четврти ред могу се употребити и микроскопи без котурова.

Трећа комисија: Организација геоматарске наставе.

1. С обзиром на важност наше струке, геоматар-функционар може да претендује на врло новољан материјалан и моралан положај у друштву.

Као слободан практичар, геоматар мора ишчекивати од државе званично признање и дефиницију његове акције у циљу сигурности и званичних органа и приватних личности.

Геоматар треба да добије, положај у друштву, сличан, положају адвоката, инжењера или лекара.

2. Да би геоматар могао с успехом обрађивати своју струку, настава мора бити пространа и висока. У извесним земљама изискује се од кандидата да испит одговара матури, која даје приступ на универзитете. Изгледа, да се у свима земљама од геоматара може тражити иста таква висина наставе.

Претпостављајући, да кандидати већ имају такво опште образовање, требало би дати специјалну наставу на универзитетима или специјалним вишим школама истога реда.

Због широкога поља активности геоматарске немогуће је избећи студију од више подипа.

Не говорећи о програму изгледа, да је неопходно препоручити студију права и урбанизма у већој мери но досад. Теоријске студије морају бити комбиноване с практичним вежбама, а требало би тражити од кандидата и стаж код геоматара пре него што му се изда диплома.

3. Да би се водило рачуна о оствареном прогресу у техничким наукама као и о разноврсности и тешкоћама дужности геоматара, Трећи Међународни Конгрес Геоматара је расположен да подупре сваку тражњу националних удружења у циљу добивања реформа наставе условљених садашњим потребама.

4. Конгрес изразује жељу, да Међународна Федерација Геометара олакша; измене стажа младих геометара из земаља, које су у Федерацији.

5. Делегати шпањолски изразују жељу, да идући конгрес истакне један програм студија, који ће уједначити геометарску наставу.

Четврта Комисија: Геометар и непокретна својина.

Ова комисија, ценећи да је корисност и потреба геометара иста у свима земљама, изражава ове жеље:

1. да та професија треба да буде легално гарантована у земљама, где то још није случај, нарочито у Француској, с обзиром на услуге, које су геометри учинили за обнављање територија, опустошене ратом;

2. да се испитају начини за стварање једнообразнога катастра у свима државама;

3. да у свакој земљи буду образоване комисије са задатком, да израде реферате о организацији катастра, што ће се упутити Међународној Федерацији Геометара, која ће одредити једну централну комисију за израду дефинитивног реферата;

4. на свима актoвима или документима, који се односе на непокретности или њихову продају, морају бити додати планова, који показују катастарске знаке тих непокретности.

НБ. Наши су делегати учествовали у раду свију комисија.

Oдношaj između grunтовnice i katastra u Hrvatskoj i Slavoniji

Napisao Stjepan Vesel, katastarski geometar.

(Nastavak).

Pokušaj trajnoga izmirenja grunтовnice s katastrom.

Nesuglasice, koje sam naprijed nastojao skupinski srediti i osvijetliti njihove klice, javljaju se u praksi u mnogim varijacijama između pojedinih grunт-katastar. izradaka; a u operativima, koji obuhvataju cijelu općinu, pridolaze u tolikim količinama, te je njihovo potpuno i trajno odstranjenje s obzirom na dosadašnje stanje naših grunтовnica i katastra našega jedna nemogućnost. Ali to nije nemogućnost uopće.

Danas su nam poznati uvjeti postojanja obiju uredaba, poznata su nam i načela, po kojima su ove uredbe izgrađene bile, te javne i opće njihove svrhe i koristi u državi, pa nam se njihovo međusobno neskladanje pričinja tako abnormalnim u pravno uređenoj državi, te smo spremni po-